

ĐÁNH THỨC RUNG CẢM VĂN CHƯƠNG TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

Ứng dụng AI trong dạy và học Ngữ văn

■ Nguyễn Thị Mai Linh | Tổ: Ngữ văn

Hưởng ứng Tuần lễ học tập suốt đời năm 2026 của trường THPT Huỳnh Văn Nghệ với chủ đề “Thực học, thực hành, làm chủ công nghệ số và trí tuệ nhân tạo để xây dựng xã hội học tập, đẩy mạnh học tập suốt đời”, Tổ Ngữ văn xác định Trí tuệ nhân tạo (AI) không phải là công cụ thay thế con người, mà là một “trợ giảng” đắc lực.

Việc đưa AI vào môn Văn giúp cân bằng giữa cảm xúc văn chương truyền thống và kỹ năng thích ứng với thời đại số, đặc biệt trong việc rèn luyện năng lực tự học, tiếp cận học liệu số cho học sinh và hỗ trợ giáo viên đổi mới phương pháp.

I. CÁC ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ HIỆU QUẢ TRONG DẠY HỌC NGỮ VĂN

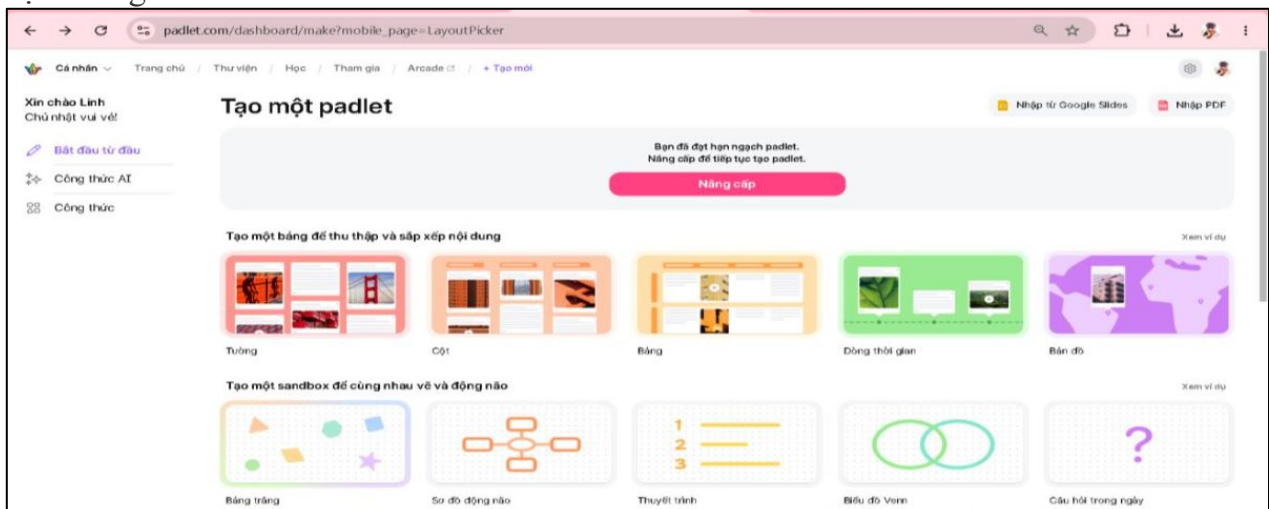
Trong phần này, bài viết tập trung giới thiệu hai công cụ trí tuệ nhân tạo mang tính đột phá nhưng lại có thao tác sử dụng vô cùng đơn giản, giúp trực quan hóa cảm thụ văn chương và biến hóa văn bản thành âm nhạc: **Padlet (tích hợp “Hình ảnh AI”)** và **Suno AI**.

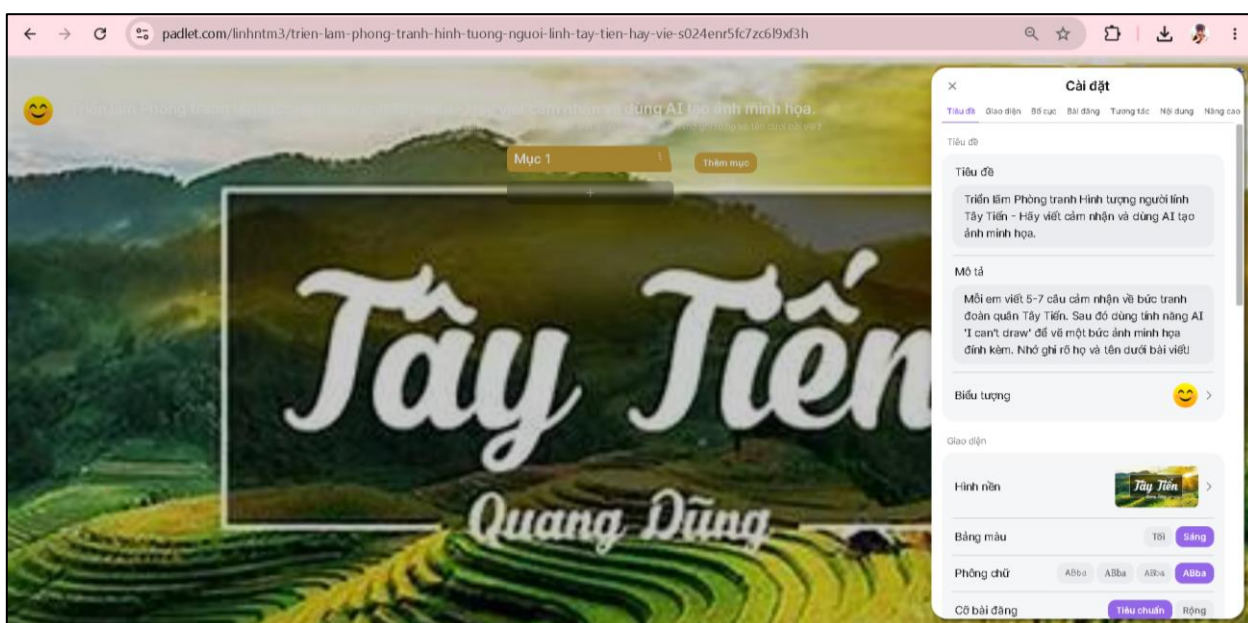
1. Padlet kết hợp tính năng “Hình ảnh AI”: Triển lãm cảm thụ văn học tương tác

Bản chất: Ứng dụng Padlet quen thuộc nay được tích hợp thêm tính năng tạo ảnh bằng AI. Sự kết hợp này biến không gian lớp học thành một buổi "triển lãm trực tuyến", nơi cảm xúc văn chương của học sinh không chỉ được diễn đạt bằng lời mà còn được trực quan hóa qua hình ảnh do AI tạo ra từ chính "từ khóa" của các em.

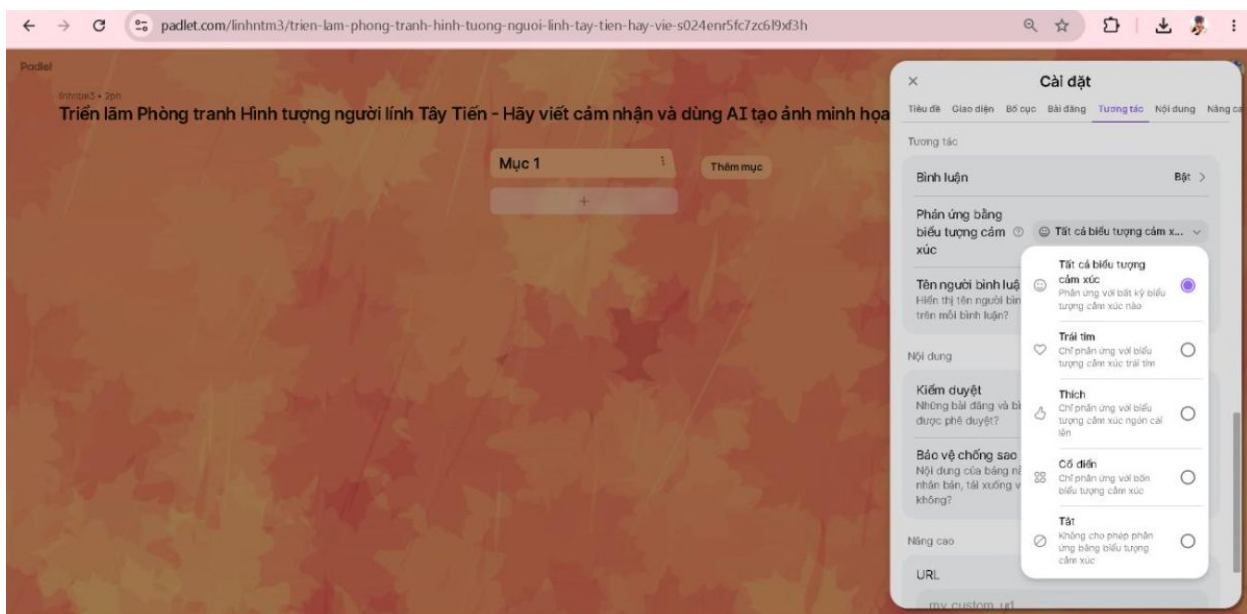
Hướng sử dụng và quy trình thực hiện:

- **Bước 1 (Giáo viên) - Khởi tạo không gian triển lãm:** Truy cập trang web Padlet.com, tạo một bảng mới với bố cục *Tường (Wall)* hoặc *Lưới (Grid)* để các bài đăng tự động sắp xếp gọn gàng như một phòng tranh thực thụ. Thiết lập tiêu đề và mô tả nhiệm vụ rõ ràng.

- **Bước 2 (Giáo viên) - Thiết lập tính năng tương tác chéo:** Mở mục Cài đặt (biểu tượng bánh răng), tìm đến phần *Tương tác*. Giáo viên bắt buộc phải bật tính năng *Bình luận (Comments)* và chọn hình thức *Thả tim (Reactions)* để học sinh có thể tương tác với nhau.

- **Bước 3 (Giáo viên) - Xây dựng bài đăng mẫu và chia sẻ:** Giáo viên tự đóng vai học sinh tạo 1 bài viết hoàn chỉnh (gồm dòng cảm nhận và 1 bức tranh AI) để định chuẩn sản phẩm. Sau đó, nhấn nút "Chia sẻ" lấy mã QR trình chiếu lên bảng cho học sinh quét.

← → ↺ padlet.com/linhntm3/trien-lam-phong-tranh-hinh-tuong-nguoi-linh-tay-tien-hay-vie-s024enr5fc7zc6l9xf3h

Padlet

Trình chiếu Chia sẻ

😊 @linhntm3 • 8ph

Triển lãm Phòng tranh Hình tượng người lính Tây Tiến - Hãy viết cảm nhận và dùng AI tạo ảnh minh họa

Mỗi em viết 5-7 câu cảm nhận về bức tranh đoàn quân Tây Tiến. Sau đó dùng tính năng AI "can't draw" để vẽ một bức ảnh minh họa đi kèm. (có thể là cảm nhận về vẻ đẹp bi tráng "không mọc tóc", "mắt trông gồ mọng"). Để AI vẽ đúng chất "Tây Tiến", em cần nhập các từ khóa miêu tả thật chi tiết. Gọi ý từ khóa: Bộ đội Việt, đúng, vẻ mặt phong trần, oai phong, bi tráng, phong cách tranh sơn dầu / phong cách tranh thủy mặc / phong cách điện ảnh (cinematic) Ví dụ một câu lệnh: vẽ một người lính Tây Tiến, vẻ mặt bi tráng, phong cách tranh sơn dầu. Nhớ ghi rõ họ và tên dưới bài.

Mục 1

Thêm mục

Xuất bản

Độc lên khúc khuỷu - GV Mai Linh

Tất cả công cụ

Chức năng

Tất cả công cụ

Chức năng

Bức tranh thiên nhiên Tây Bắc gây ấn tượng mạnh bởi sự kỳ vĩ, dữ dội của những con dốc "khúc khuỷu", "thăm thẳm" chìm khuất trong sương mù. Trên nền hoang sơ và khắc nghiệt ấy, người lính Tây Tiến vẫn vươn mình ngạo nghễ qua tư thế "sừng núi trời". Chính nét lãng mạn, ngang tàng của tuổi trẻ hào hoa đã vút lên trên mọi gian khổ, tạc vào không gian một tượng đài bi tráng, bất tử về vẻ đẹp hào hùng của đoàn quân Tây Tiến.

Vị trí
Lucknow, Ấn Độ

Màu vàng 5 Mục 1 + Trường

Đăng bài

← → ↺ padlet.com/linhntm3/trien-lam-phong-tranh-hinh-tuong-nguoi-linh-tay-tien-hay-vie-s024enr5fc7zc6l9xf3h

Padlet

Trình chiếu Chia sẻ

😊 @linhntm3 • 10ph

Triển lãm Phòng tranh Hình tượng người lính Tây Tiến - Hãy viết cảm nhận và dùng AI tạo ảnh minh họa

Mỗi em viết 5-7 câu cảm nhận về bức tranh đoàn quân Tây Tiến. Sau đó dùng tính năng AI "can't draw" để vẽ một bức ảnh minh họa đi kèm. (có thể là cảm nhận về vẻ đẹp bi tráng "không mọc tóc", "mắt trông gồ mọng"). Để AI vẽ đúng chất "Tây Tiến", em cần nhập các từ khóa miêu tả thật chi tiết. Gọi ý từ khóa: Bộ đội Việt, đúng, vẻ mặt phong trần, oai phong, bi tráng, phong cách tranh sơn dầu / phong cách tranh thủy mặc / phong cách điện ảnh (cinematic) Ví dụ một câu lệnh: vẽ một người lính Tây Tiến, vẻ mặt bi tráng, phong cách tranh sơn dầu. Nhớ ghi rõ họ và tên dưới bài.

Một người lính Việt Nam thời chống Pháp đang

Xóa

Xuất bản

Độc lên khúc khuỷu - GV Mai Linh

Tất cả công cụ

Chức năng

Tất cả công cụ

Chức năng

Bức tranh thiên nhiên Tây Bắc gây ấn tượng mạnh bởi sự kỳ vĩ, dữ dội của những con dốc "khúc khuỷu", "thăm thẳm" chìm khuất trong sương mù. Trên nền hoang sơ và khắc nghiệt ấy, người lính Tây Tiến vẫn vươn mình ngạo nghễ qua tư thế "sừng núi trời". Chính nét lãng mạn, ngang tàng của tuổi trẻ hào hoa đã vút lên trên mọi gian khổ, tạc vào không gian một tượng đài bi tráng, bất tử về vẻ đẹp hào hùng của đoàn quân Tây Tiến.

Vị trí
Lucknow, Ấn Độ

Màu vàng 5 Mục 1 + Trường

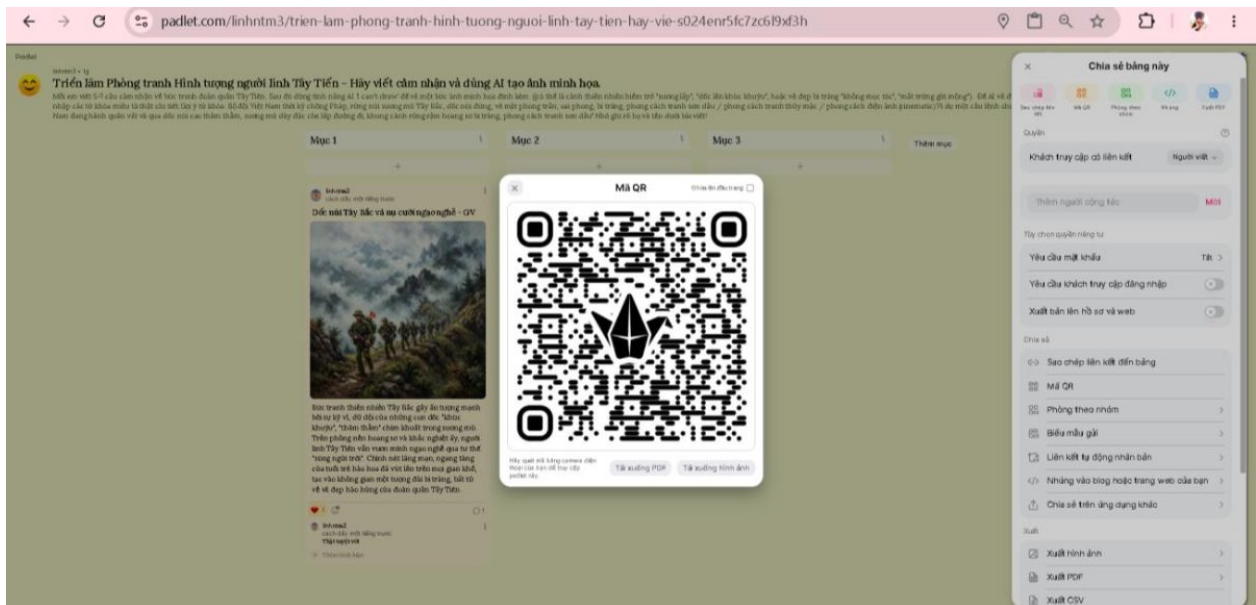
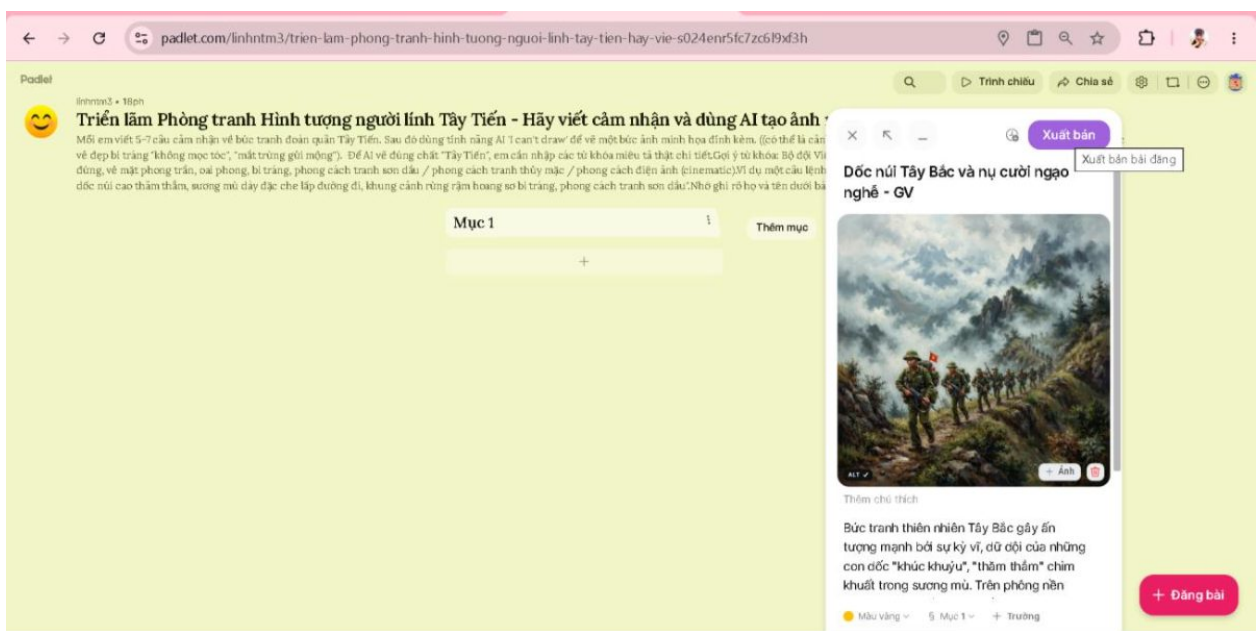
Đăng bài

Gửi

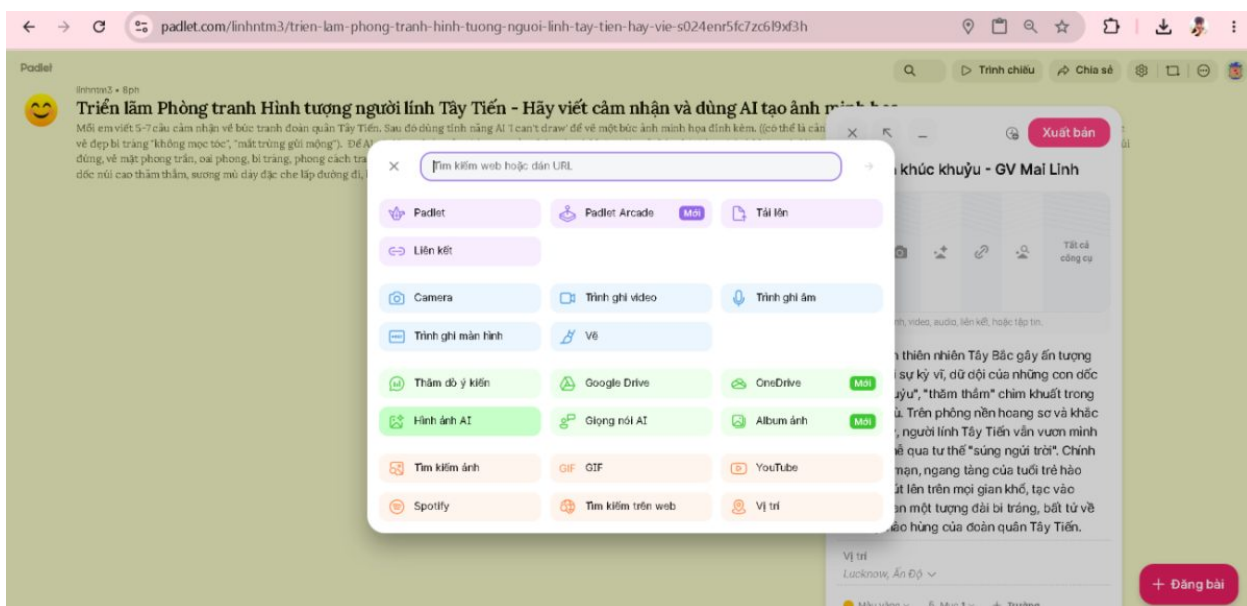
"Một bức tranh sơn dầu đầy biểu cảm về một cậu thiếu niên đang tập võ, được miêu tả như một vũ nữ tinh vân"

Thử ví dụ này

- **Bước 4 (Học sinh) - Viết lời bình nghệ thuật:** Học sinh dùng điện thoại/máy tính quét mã QR truy cập Padlet, nhấn dấu (+) tạo bài viết mới và nhập 5-7 câu cảm nhận văn học.

- **Bước 5 (Học sinh) - Kích hoạt AI và viết "Câu lệnh" (Prompt):** Đây là thao tác cốt lõi. Học sinh nhấp vào thanh công cụ mở rộng của Padlet, chọn "**Hình ảnh AI**". Sau đó, trích xuất các "từ khóa" đắt giá nhất từ văn bản để nhập lệnh cho AI vẽ bối cảnh (Ví dụ: "*Đoàn bộ đội Việt Nam hành quân qua dốc núi sương mù, tranh sơn dầu bi tráng*"), rồi chọn bức ảnh ưng ý nhất đính kèm vào bài và Xuất bản.

- **Bước 6 (Học sinh & Giáo viên) - Triển lãm và Phản biện (Peer-review):** Cả lớp tham quan phòng tranh chung theo thời gian thực. Học sinh đối chiếu hình ảnh AI của bạn mình với văn bản gốc để đánh giá, thả tim và bình luận. Giáo viên tổng kết và tuyên dương bài làm xuất sắc.

Hiệu quả áp dụng:

- **Nâng cao năng lực chuyển đổi ngôn ngữ:** Buộc học sinh phải phân tích từ ngữ miêu tả trong tác phẩm, tìm ra các “từ khóa” đắt giá nhất để "ra lệnh" cho AI vẽ chính xác bối cảnh (chuyển từ ngôn ngữ văn chương sang ngôn ngữ hình ảnh).

- **Phát triển tư duy phản biện:** Cả lớp tham quan phòng tranh chung, đối chiếu hình ảnh AI tạo ra với văn bản gốc của tác giả và đoạn văn cảm nhận của bạn, từ đó thả tim và bình luận, góp ý trực tiếp.

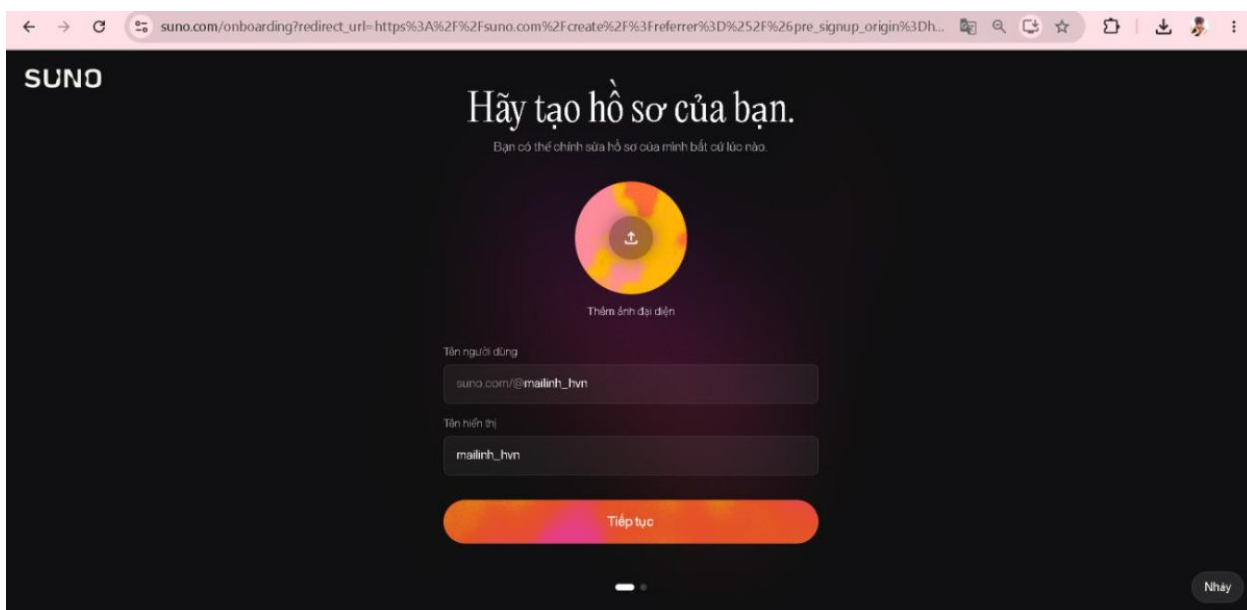
2. Suno AI: Phổ nhạc cho tác phẩm văn học (Biến thơ thành bài hát)

Bản chất: Suno AI là công cụ sáng tác âm nhạc tự động. Thay vì yêu cầu học sinh học thuộc lòng các bài thơ dài một cách máy móc, giáo viên hướng dẫn các em sử dụng AI để biến tác phẩm thành một bài hát mang phong cách hiện đại.

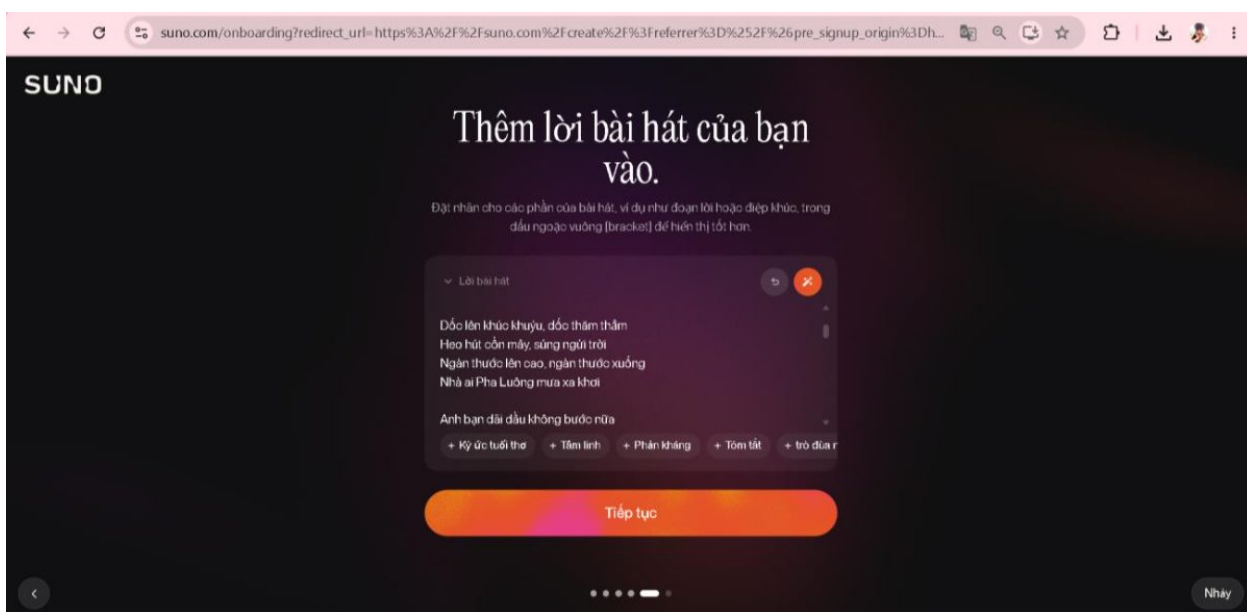
Hướng sử dụng và quy trình thực hiện:

- **Bước 1 (Giáo viên) - Định hướng ngữ liệu:** Giáo viên chia nhóm học sinh và giao nhiệm vụ lựa chọn một khổ thơ/bài thơ trọng tâm trong SGK (ví dụ: *Sóng*, *Tây Tiến*, *Đất Nước*...) và yêu cầu học sinh phân tích sơ bộ âm hưởng của đoạn thơ đó.

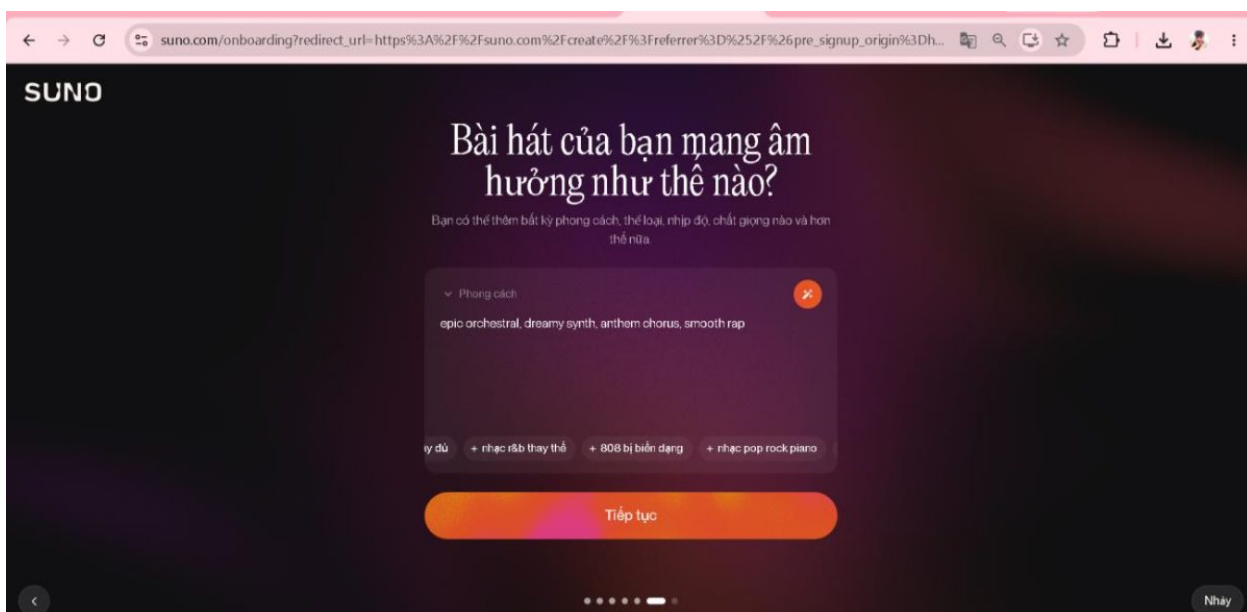
- **Bước 2 (Học sinh) - Khởi tạo không gian làm việc:** Truy cập trang web Suno.com, nhấp vào nút "Create" (Tạo mới) và đăng nhập nhanh bằng tài khoản Google/Gmail cá nhân.

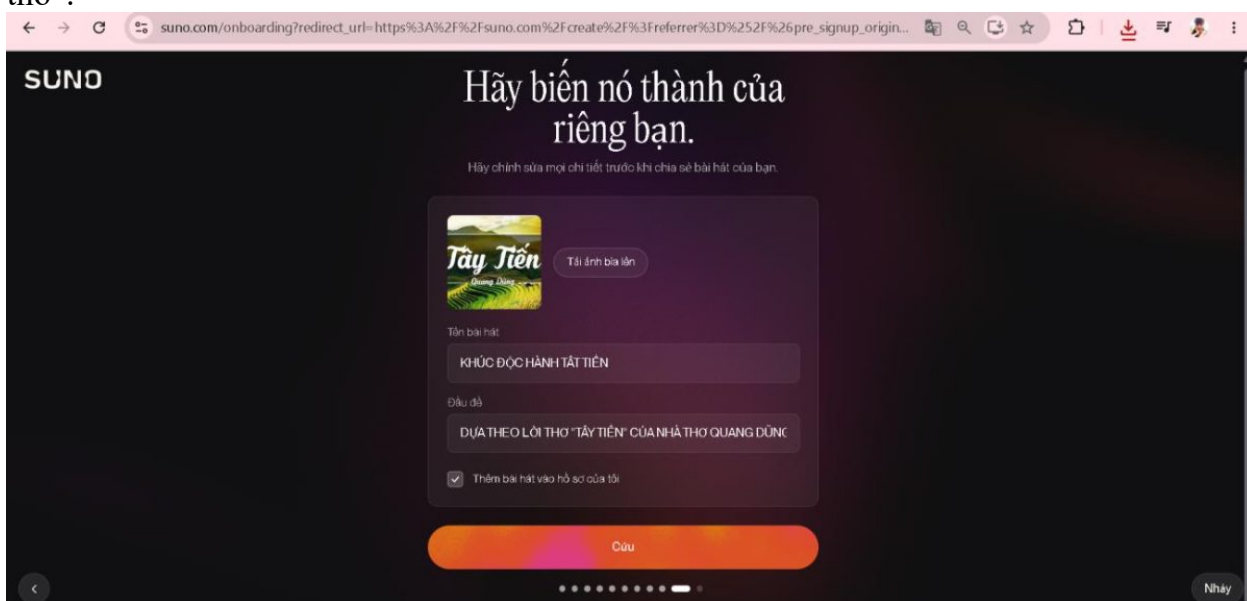
- **Bước 3 (Học sinh) - Thiết lập "Ngữ liệu":** Tại giao diện sáng tác, học sinh sao chép và dán toàn bộ đoạn thơ gốc đã chuẩn bị vào khung *Lyrics* (Lời bài hát).

- **Bước 4 (Học sinh) - Định hình phong cách âm nhạc:** Tại ô *Style of Music* (Phong cách âm nhạc), học sinh dựa vào cảm nhận ở Bước 1 để tự do nhập các từ khóa thể loại âm nhạc phù hợp với bài thơ (Ví dụ: *Epic orchestral*, *hào hùng*, *bì tráng*, *Lofi da diết*, *R&B*).

- **Bước 5 (Học sinh) - Kích hoạt AI và Lựa chọn:** Nhấp nút "Create". Hệ thống AI sẽ mất khoảng 30 giây để xử lý và tạo ra 2 phiên bản bài hát khác nhau (có đầy đủ nhạc đệm và giọng hát). Học sinh nghe thử và chọn ra phiên bản truyền tải đúng nhất "hồn thơ".

- **Bước 6 (Học sinh & Giáo viên) - Trình diễn và Cảm nhận:** Đại diện các nhóm phát bài hát của nhóm mình cho cả lớp cùng thưởng thức (qua máy chiếu/loa lớp học). Quá trình nhằm theo giai điệu bài hát giúp học sinh thuộc thơ ngay tại lớp một cách tự nhiên, xóa bỏ hoàn toàn rào cản tâm lý học vẹt.

Hiệu quả áp dụng:

- **Cá nhân hóa trải nghiệm cảm thụ:** Mỗi học sinh được tự do lựa chọn giai điệu theo đúng gu âm nhạc của Gen Z và cảm nhận cá nhân về âm hưởng của bài thơ. (Ví dụ: cùng bài *Tây Tiến*, có em phổ nhạc Hào hùng bi tráng, có em chọn phong cách Lofi nhẹ nhàng, da diết).

- **Học tập tự nhiên, hứng khởi:** Biến một bài thơ khô khan trên giấy thành một "sản phẩm âm nhạc" bắt tai, giúp các em thuộc bài và nhớ nội dung ngay tại lớp một cách tự nhiên, xóa bỏ tâm lý ngại học thuộc lòng.

II. KẾT LUẬN

Dù AI có thể phân tích dữ liệu, làm thơ hay tạo ra hình ảnh, âm nhạc nhanh chóng, nhưng những rung động chân thật trước cái đẹp và sự thấu cảm nhân sinh thì chỉ có tâm hồn con người mới cảm nhận trọn vẹn.

Ứng dụng công nghệ (Padlet, Suno) trong môn Ngữ văn chính là minh chứng cho việc “thực học, thực hành”, mượn sức mạnh của trí tuệ nhân tạo để mở rộng không gian học tập suốt đời, giúp học sinh vừa làm chủ công nghệ, vừa giữ gìn được những giá trị nhân văn sâu sắc.

🚩 Trang web và Link truy cập các ứng dụng tham khảo từ bài viết:

- Padlet.com
- Suno.com
- <https://padlet.com/linhntm3/trien-lam-phong-tranh-hinh-tuong-nguoi-linh-tay-tien-hay-vie-s024enr5fc7zc6l9xf3h>
- <https://suno.com/s/eQeiTKqIN3IFUbwT>